

Лекція 9. Дослідження партійних і виборчих систем

- 1. Поняття партійної системи. Типи партійних систем.**
- 2. Партійна система в Україні.**
- 3. Вибори та виборчі системи. Основні типи виборчих систем.**
- 4. Виборча система в Україні.**

1. **Ідеологічне позиціонування політичних партій в Україні / [Електронний ресурс] / Укр. не залеж. центр. політ. дослідж. : С.Г. Конончук, О.А. Ярош. – К. : Агентство «Украина», 2013. – 52 с. – Режим доступу : http://www.ucipr.kiev.ua/userfiles/party_ideology2013.pdf**
2. **Лебедюк В. Політичні партії в Україні : визначення організаційного типу [Електронний ресурс] / В. Лебедюк // Демократичне врядування : наук. вісн. – 2009. – Вип. 4. – Режим доступу : <http://eprints.oa.edu.ua/846/1/demokratychne.pdf>**
3. **Мельниченко В. Виборчі системи у світовій політичній практиці / В. Мельниченко // Віче. – 1997 р. – № 3. – С. 74–88.**
4. **Обушний М. Партологія : навч. посіб. / М. Обушний, М. Примуш, Ю. Шведа. – К. : Арістей, 2006.**
5. **Про політичні партії в Україні [Електронний ресурс] : **Закон України** // ВВР. – 2001. – N 23. – Ст. 118. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>**
6. **Романюк А. Партії та електоральна політика / А. Романюк, Ю. Шведа. – Львів : ЦПД – Астролябія, 2005. – 366 с.**

- 8. Сичова В.В.** Політичні партії УНР та їх вплив на функціонування органів влади / В. В. Сичова // Теорія та практика державного управління. –Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2004. – Вип. 8. – С. 38–41.
- 9. Сичова В.В.** Роль партій у формуванні політичної культури як чинника саморегуляції громадянського суспільства / В. В. Сичова // Політичні партії в незалежній Україні: роль та місце у політичній трансформації суспільства : наук. зб. / [уклад. В.В. Нікітін]. – Х. : ХарPI УАДУ, 2001. – С. 72–76.
- 10. Сичова В.В.** Специфіка проведення виборчої кампанії з виборів до органів місцевої влади в Харківській області / В. В. Сичова, І. Г. Давидова // Регіоналізація і вибори як засіб удосконалення владних відносин в Україні: теорія і практика : монографія / В. В. Лісничий, В. О. Грищенко, О. В. Радченко та ін. ; за заг. ред. О. О. Дьоміна; кер. авт. кол. В. В. Лісничий. – Х. : Вид-во ХарPI УАДУ «Магістр», 2003. – С. 509–529.
- 11. Таагепера Р.** Описание избирательных систем [Электронный ресурс] / Р. Таагепера, М.С. Шугарт // Полис. – 1997. – № 3. – С. 114-136. – Режим доступу до пропонованої інформації : <http://pavroz.ru/dov/taageperaandmatthew.pdf>
- 12. Шведа Ю.Р.** Теорія політичних партій і партійних систем : навч. посіб. / Ю.Р. Шведа. – Львів : Тріада плюс, 2004. – 528 с.

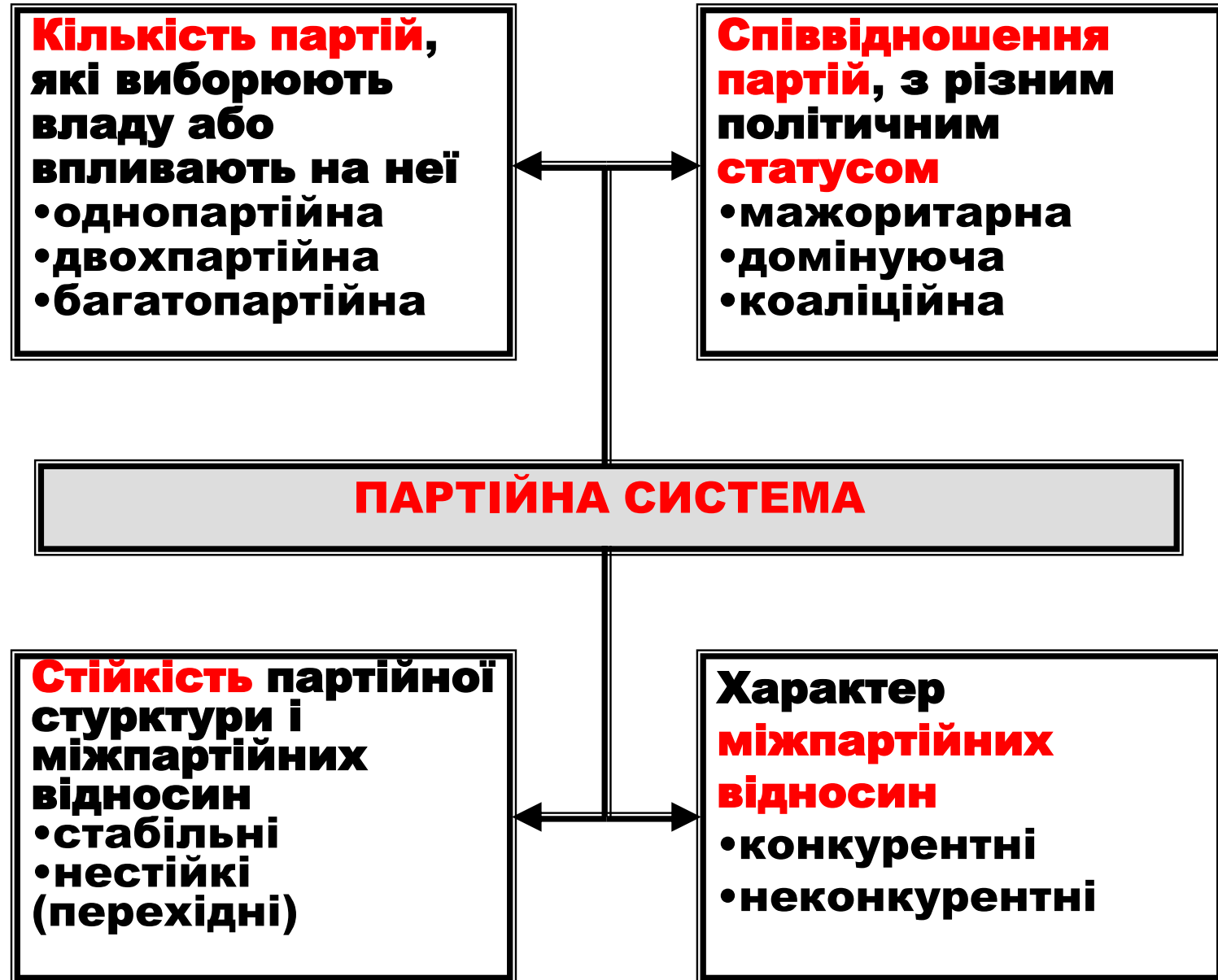
1. Бульвінський А. Проблеми партійної системи сучасної України. Політичний менеджмент. 2012. № 4-5. С.97-114. URL : https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/bulvinskyi_problemy.pdf
2. Мельник М., Дужа І. Політологія: навч.-метод. посіб. Біла Церква, 2019. URL : http://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/3514/1/Politolohiia_navch.pdf
3. Обушний М., Примуш М., Шведа Ю. Партологія : навч. посіб. Київ : Арістей, 2006.
4. Партійна система України після 2019 року: особливості та перспективи розвитку/ Центр Разумкова. Київ-2020. URL:https://razumkov.org.ua/uploads/article/2020_part_sistem.pdf
5. Політологія: навч.-метод. посіб. (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 540 с.
6. Політологія: підруч. / за ред. проф. М. П. Требіна; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2018
7. Тетарчук І.В. Політологія: навч. посіб. для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 160 с.
8. Чорненький В.І. Сподарик М.Б. Пропорційна виборча система на парламентських виборах: до питання про відкриті та закриті виборчі списки у світлі європейського досвіду. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. Серія Право. 2025. Вип. 90. Ч. 5. С. 261-272. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.90.5.33>
9. Шляхтун П.П. Політологія: історія та теорія: підруч. Київ: Центр учбов. Літ., 2020. 500 с.
10. Шведа Ю.Р. Партійна система незалежної України: етапи трансформації. *Український науковий журнал. Освіта регіону*. 2009. №3.
11. Шведа Ю.Р. Теорія політичних партій і партійних систем : навч. посіб. Львів : Тріада плюс, 2004. 528 с.

Партійна система

- у **широкому сенсі**: це частина (підсистема) політичної системи, що, в свою чергу, являє собою в широкому розумінні певну єдність політичних інститутів, політичних норм, політичної свідомості (ідеології та психології), політичні відносин (режиму функціонування, зв'язків політичних інститутів між собою та із зовнішньою сферою політичної системи),
- у **вузькому**, чисто інституційному розумінні — систему політичних інститутів, що беруть участь у здійсненні політичної влади
- **Характер партійних систем визначає вид політичного режиму, механізм та ефективність демократії.**

ПРИНЦИПИ КЛАСИФІКАЦІЇ ТА ТИПИ ПАРТІЙНИХ СИСТЕМ

Дж. Сарторі :

- **однопартійні, гегемоністські, партійного домінування, поміркованого плюралізму, поляризованого плюралізму та атомізовані.**
- **низка партійних систем, що лежать між полюсами однопартійної (моноідеологічної) та атомізованої (ідеологічно поляризованої) систем.**
- **Проміжні системи:**
 - **з партією-гегемоном,**
 - **домінуючою партією,**
 - **двопартійні,**
 - **обмеженого плюралізму,**
 - **радикального плюралізму**
- **відображають різноманітні стадії й варіанти ідеологічних взаємовпливів, що супроводжують діяльність однієї або кількох партій.**

Дж. Сарторі

- в результаті виборів до ВР України 2012 року партійна система України набула ознак **«поляризованого плюралізму»**, а її два ідеологічні «екстремуми» - політичні сили із протилежними ідеологіями, становлять **лівоконсервативна КПУ і праволіберальний «УДАР»**.
- в українському партійному середовищі у силу різних причин вільними залишаються **цілі ніші**, які у західних демократіях стало функціонують, роблячи свій внесок у розробку та здійснення державного курсу. До таких можна віднести, наприклад, соціал-демократів, помірковано-правих, «екологів».
- Зважаючи на те, що на цій основі в Україні потенційно можна сформувати політичне замовлення, слід чекати спроб більш активного позиціонування на цих платформах

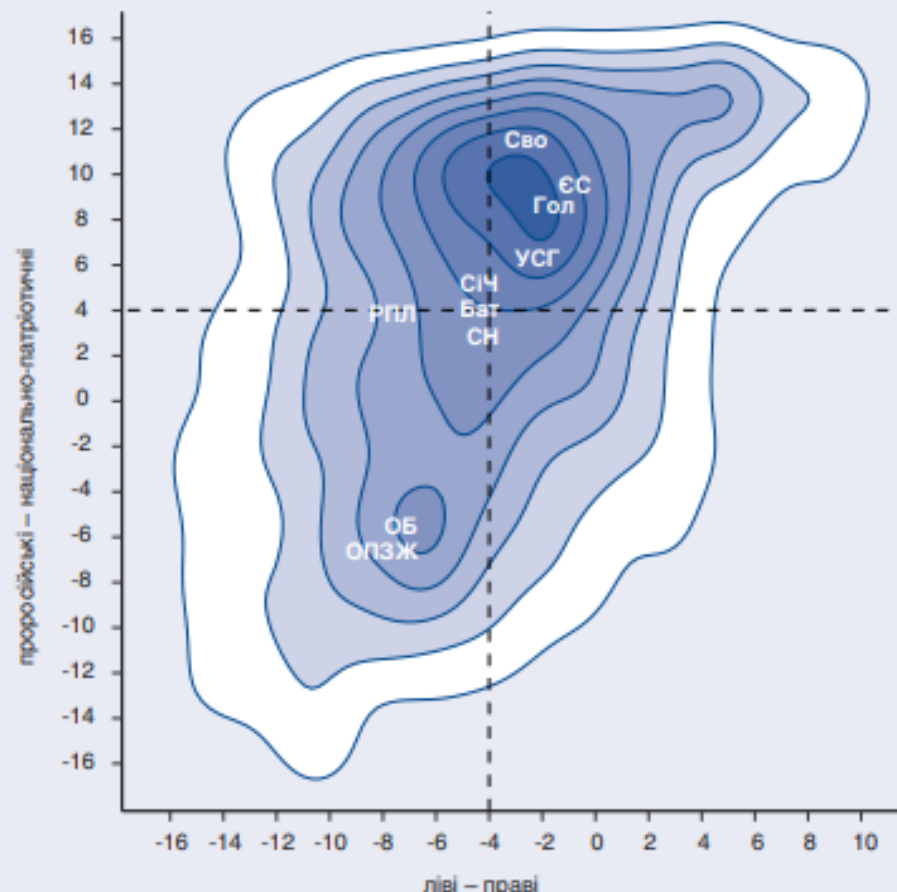
- У період 2014-2015рр. в Україні сформувалася партійна система, яка суттєво відрізнялася від попередньої за своїми структурними елементами, але зберігала ознаки системи **поміркоvanого плюралізму**.
- в умовах постреволюційної консолідації і зовнішньої воєнної загрози, парламентська коаліція “Європейська Україна”
- у 2016р. у партійній системі відбулася зміна “правлячої формули”, почалась еволюція **у напрямі поляризації**, ознакою чого було виникнення кількох опозицій до правлячої коаліції

- Згідно з типологією партійних систем, розробленою Дж.Сарторі, партійні системи **поляризованого плюралізму** відрізняються тим, що
- змагальність у них має відцентрову спрямованість: це означає, що партії по обидва боки політично-ідеологічного спектра не змагаються за голоси виборців у “ідеологічному центрі”, **а намагаються захопити один із полюсів**
- Саме внаслідок цього в партійній системі виникає **двостороння опозиція** (її становлять партії двох протилежних ідеологічних полюсів, які не можуть злитись у консолідовану парламентську більшість, хоча й наділені потенціалом шантажу) і безальтернативна урядова партія чи партії у центрі спектра .

- **головною лінією поляризації** як до, так і після парламентських виборів-2019 доречно вважати геополітичні орієнтації
- “маркерами” чого в т.ч. **була позиція у конфлікті з Росією,**
- соціокультурне розмежування щодо **питань мови, історичної спадщини тощо**

- □ Чітко виокремлюється кластер “проросійських” партій (ОПЗЖ і “Опозиційний блок”),
- до протилежного полюсу тяжіють партії ВО “Свобода”, “Європейська Солідарність”, “Голос”.
- □ Решта електорально значимих політичних сил (включно з фаворитом виборчих перегонів, “Слугою Народу”) знаходяться близько до центру – позиції їх усередненого прихильника маловідрізняються від позицій середньостатистичного респондента.
- □ Таким чином, дані соціологічного дослідження підтверджують “**двополюсну**” **модель партійної системи, структуровану насамперед за лінією соціокультурного поділу**

Позиції партій-учасниць парламентських виборів-2019 на електоральному ландшафті України

СН – “Слуга Народу”
 ОПЗЖ – “Опозиційна платформа – За життя”
 Бат – “Батьківщина”
 ЄС – “Європейська Солідарність”
 Гол – “Голос”
 РПЛ – “Радикальна партія Олега Ляшка”
 СІЧ – “Сила і Честь”
 ОБ – “Опозиційний блок”
 УСГ – “Українська стратегія Гройсмана”
 Сво – “Свобода”

Сформована після парламентських виборів 2019р. партійна система характеризується **поляризованим плюралізмом**, при чому основною віссю поляризації в ній залишається геополітичний та соціокультурний поділ на “прозахідні, національнопатріотичні” та “проросійські” сили. При цьому, правляча партія “Слуга Народу” посідає центральну позицію, а “Європейська Солідарність” і “Опозиційна платформа – За життя” домінують на протилежних полюсах опозиції.

Частка голосів, які отримали “старі” партії (тобто партії, які раніше вже брали участь у парламентських виборах). Цей параметр є максимально чутливим до появи нових гравців на електоральному полі, а отже особливо зручний в українських політичних реаліях. Використання цього параметру запропоноване А.Мелешевичем³⁴, розрахунки наведено за публікацією М.Лешанича³⁵.

Індекс електоральної волатильності, запропонований М.Педерсенон, який вимірює загальну мінливість електоральних преференцій від виборів до виборів та вираховується як половина суми модульної різниці у відсотках голосів, отриманих всіма партіями, що брали участь у виборах. Значення індексу знаходиться в межах від 1 до 100. За умов максимально усталених електоральних уподобань індекс мінімальний. Через специфіку та мінливість української виборчої системи обчислення індексу викликає певні труднощі; в наукових публікаціях його конкретні значення можуть відрізнятися. Значення індексу для останнього електорального циклу розраховане авторами власноруч, попередня динаміка цього показника відтворена за публікацією К.Федоренка, О.Рибій та А.Умланд³⁶.

Індекс націоналізації, розроблений П.Джонсом і С.Мейнуорінгом на основі індексу Джині ($1-G$). Індекс націоналізації партійної системи визначається як зважена сума індексів націоналізації кожної з партій, що взяла участь у виборах. Значення індексу, близькі до 0, означають високу регіональну фрагментованість партійної системи, а близькі до 1 – рівномірний розподіл голосів за партії, що беруть участь у виборах. Залежно від вибору територіальних одиниць для аналізу (області,

округи, дільниці), значення індексу можуть давати незначні відхилення. У цьому випадку значення індексу для 1998-2019рр. розраховані на основі електоральних даних за областями та м.Київ (без урахування Криму та Севастополя).

Частка голосів, здобутих партіями (блоками), що подолали виборчий бар'єр, також слугує важливим індикатором інституціоналізації партійної системи. Високі показники (до 90% і вище) свідчать про сформованість та “злагоджену роботу” партійної системи: переважна більшість виборців обирають серед кількох впливових партій, які потрапляють до парламенту і мають можливість відстоювати інтереси своїх прихильників. Натомість розпорошення значної частини голосів серед численних “малих” партій є ознакою атомізації партійної системи, а також веде до зниження політичної стабільності: партії, що не отримали представництва в парламенті, зацікавлені у його переформатуванні, і їм доступні лише позапарламентські методи політичної боротьби. Слід враховувати, що виборчий бар'єр в Україні неодноразово змінювався, однак, як видно з таблиці “Основні параметри...”, зміни не мали вирішального впливу на цей показник.

Частка позапартійних серед обраних депутатів відображає рівень інституціоналізації партій як структурних одиниць політичної системи. Вона може бути опосередкованим індикатором виконання партіями суспільних функцій, що виходять за межі виборчого процесу, зокрема політичного рекрутування та формування політичної еліти. Низький показник цього параметра є виразним свідченням обмеження функціоналу партій до ролі “електоральних машин”.

Основні параметри інституціоналізації партійної системи України

	1998р.	2002р.	2006р.	2007р.	2012р.	2014р.	2019р.
Частка голосів, які отримали "старі" партії (%)	41,5	39,1	51,7	80,5	81,7	30,8	31,5
Індекс електоральної волатильності (Педерсен)	-	40,46	64,83	17,50	35,63	82,35	74,93
Індекс націоналізації партійної системи (П.Джонс і С.Мейнуорінг)	0,64	0,62	0,64	0,68	0,73	0,76	0,76
Частка голосів, які здобули партії (блоки), що подолали виборчий бар'єр (%)	65,8	75,7	77,4	86,6	94,1	77,5	78,3
Виборчий бар'єр (%)	4	4	3	3	5	5	5
Частка позапартійних серед обраних депутатів (%)	31,5	36,4	20,9	15,3	28,1	64,1	71,5

- Прихильники партії, які **голосують за висунутих її кандидатів на виборах до державних органів, образують її електорат** (від англ. " Elector " , франц. " Electeur " - " виборець ") .
- Ті соціальні верстви або регіональні спільноти, до яких належить **основна маса електорату, складають соціальну базу партії.**

- **Вибори** – це спосіб формування представницьких органів, обрання службових осіб.
- Порядок виборів передбачений правовими нормами, які в сукупності становлять виборче право. Таким чином, виборче право – це система правових норм, які регулюють процес формування представницьких органів і обрання службових осіб.
- У суб'єктивному значенні розрізняють активне виборче право (право обирати) і пасивне виборче право (право бути обраним).
- Особа, яка має право голосу, називається **виборцем**, а всі виборці держави іменуються виборчим корпусом.

- **Виборча система** – це система суспільних відносин, пов'язаних із формуванням складу представницьких органів шляхом виборів.
- **Вибори і виборчі системи** поділяються на кілька видів залежно від **суб'єктів виборів, часу і порядку** їх проведення та інших обставин.
- За **суб'єктами виборів** вони поділяються на
 - вибори до органів державної влади (**вибори Верховної Ради України, вибори Президента України**)
 - органів **місцевого самоврядування** (вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, вибори депутатів сільських, селищних і міських рад, сільських, селищних і міських голів).
- За **часом** проведення вибори на Україні поділяються на **чергові, позачергові, повторні і проміжні**.

Види виборчих систем

мажоритарна

(голосування за кандидата по виборчому округу і визнання його обраним на основі одержаної ним більшості голосів виборців)

пропорційна

(голосування за списки кандидатів від політичних партій або інших політичних сил і розподіл місць у парламенті (депутатських мандатів) пропорційно до кількості голосів, відданих за списки)

змішана

(комбінація, поєднання мажоритарної і пропорційної виборчих систем)

Мажоритарна
ВС абсолютної
більшості
(1990-1997)

Змішана ВС
(1997-2005)

Пропорційна
ВС з закритими
партійними
списками
(2006-2011)

Змішана ВС (з
2012)

МАЖОРИТАРНА ВИБОРЧА СИСТЕМА

Встановлення результатів виборів за більшістю поданих голосів (від кількості зареєстрованих виборців, або тих, що прийшли на вибори)

Засоби встановлення результатів	Принцип абсолютної більшості:		II тур: Результат встановлюється за принципом відносної більшості	Характерні ознаки: простота у встановленні результатів голосування; формування добре структурованого (двопартійного) парламенту; стабільний уряд з опорою на парламентську більшість; необхідність другого туру при використанні принципу абсолютної більшості; неповне представництво різних груп населення (і невеликих партій) у парламенті
	Переможець отримує 50% плюс 1 голос			
	Принцип відносної більшості:		вибори проходять у один тур	
	Переможець отримує більше голосів, ніж його суперники			

у 76 країнах світу (Велика Британія, Франція, США, країни Латинської Америки, Африки, Тихоокеанського басейну)

ПРОПОРЦІЙНА ВИБОРЧА СИСТЕМА

Встановлення результатів виборів і розподіл місць у парламенті пропорційно кількості голосів отриманих на виборах за партійними списками

Засоби встановлення результатів	Пропорційна система партійних списків	вибори за єдиним національним багатомандатним округом	Характерні ознаки: більш справедливе представництво інтересів різних соціальних груп; надає можливість формування багатопартійного парламенту; стимулює встановлення багатопартійних парламентських коаліцій для формування більшості; складності у встановленні результатів голосування; можливість для великих партій “кооптувати” своїх членів у парламент; нестабільний уряд.
		Вибори за декількома багатомандатними округами	
	Пропорційна система передачі голосів	Можливість вибору не тільки партії, але й окремого кандидата у списку партії	

У 49 країнах світу, в тому числі у 25 європейських (Іспанія, Португалія, Австрія, Швеція, Фінляндія, Норвегія, Бельгія)

Види пропорційних виборчих систем

«жорстких списків»

«звичайних списків»

«відкритих списків»

«закритих списків»

різновиди застосування пропорційної виборчої системи:

звичайний список кандидатів – розташування прізвищ кандидатів у списку в алфавітному порядку;

жорсткий список – це розташування прізвищ кандидатів у списку в пріоритетному порядку

відкритий список – виборець, хоча і голосує за список в цілому, проте визначає, якому з кандидатів у середині списку він надає перевагу (Бельгія, Греція, Естонія, Латвія, Люксембург, Кіпр, Нідерланди, Польща, Словенія, Фінляндія, Швеція).

закритий список - розподіл місць у виборчому списку здійснюють партії на власний розсуд (Іспанія, Португалія, Австрія, Швеція)

ЗМІШАНА ВИБОРЧА СИСТЕМА

Порядок встановлення результатів виборів, що призначений усунути об'єктивні вади мажоритарної та пропорційної систем, який передбачає формування представницьких органів державної влади з використанням деяких (різних у національних законодавствах) елементів зазначених виборчих систем

Засоби встановлення результатів	Структурні змішані (Німеччина, Росія, Угорщина, Італія)	Різні палати парламенту обираються за різними системами	Характерні ознаки: неутралізує недоліки обох систем; дозволяє забезпечити формування стійкої парламентської більшості при більш повному врахуванні інтересів малих соціальних груп; є визначені складності у встановленні результатів голосування; існує безліч часткових варіантів
	Лінійні змішані (Росія, Україна)	Одна частина парламенту обирається за мажоритарною, інша – за пропорційною системою (в однопалатному парламенті)	
	Подвійного голосування	Можливість для виборця по-різному проголосувати за списком партії і окремо за кандидата	

Змішані виборчі системи застосовуються в тих країнах, де йде пошук і становлення виборчих систем або існує необхідність досягнення компромісу між принципом представництва у парламенті різних політичних сил та стабільністю сформованого ними уряду

Вибори до Верховної Ради України відбулися 27.03. 1994 р. за **мажоритарною** системою.

результати: **338 народних депутатів**

КПУ 25%

П. Симоненко

НРУ 5,9%

В. Чорновіл

СелПУ, 5,34% **О. Ткаченко**

СПУ 4,15%

О.Мороз

- **Безпартійних було — 221 депутат**
(55,6%).

О.О. МОРОЗ - спікер Верховної Ради України XIII (II-го) скликання

Результати парламентських виборів 29 березня 1998 р. (вперше за мажоритарно-пропорційною виборчою системою)

Симоненко

Чорновіл

Мороз О., Ткаченко О.

Пустовойтенко

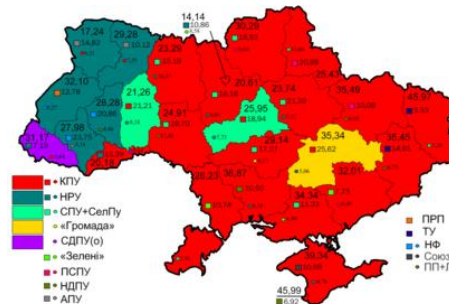
Лазаренко / Тимошенко

Вітренко

Медведчук

1.КПУ

2.НРУ

3.СПУ/СелПУ

4.ПЗУ (Кононов В.)

5. НДП

6.Громада

7. ПСПУ

3.СДПУ (o)

24,68%

84

9,4%

32

8,64%

29

5,4%

19

4,99%

17

4,68%

16

4,04%

14

4,01%

14

**Верховна Рада України ІІІ скликання
1998 - 2002 рр.**

Вибори до Верховної Ради України 30.03. 2002 р. за пропорційно-мажоритарною системою.

Ющенко В.А.

Симоненко П.М.

- Блок “Наша Україна” **23,53%** **70**
(+ 42 = 112)

- КПУ **20,04%** **59**
(+ 5 = 64)

Литвин В.М.

Тимошенко Ю.В.

- Блок “За Єдину Україну” **12,08%** **35**
(+ 68 = 103)

- БЮТ **7,21%** **22**

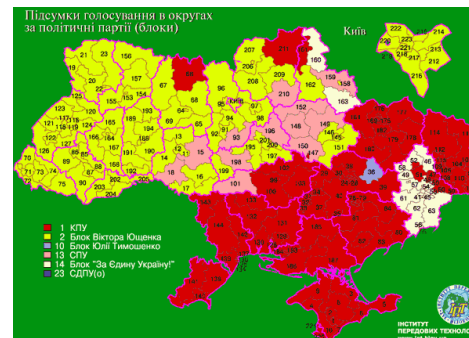
Мороз О.О

Медведчук В.В.

- СПУ **6,96%** **20**
(+ 1 = 21)

- СДПУ (о) **6,26%** **19**
(+ 9 = 28)

Л. Кучма
Президент України

ЛИТВИН В.М.
Голова
Верховної Ради
України
2002–2006 рр.

МЕДВЕДЧУК В.В. –
глава адміністрації
Президента України
2002-2003 рр.

ЯНУКОВИЧ В.Ф. –
прем'єр міністр
України
2002–2004 рр.

Ющенко В.А

Верховна Рада України IV скликання
2002-2006 рр.:

Опозиція (57,74%):

Блок “Наша Україна” (Ющенко В.А.);

КПУ (Симоненко П.М.);

БЮТ (Тимошенко Ю.В.);

СПУ (Мороз О. О.)

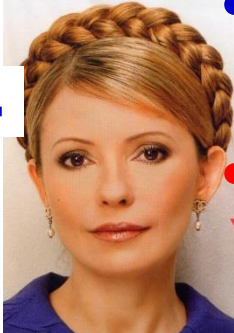
Результати парламентських виборів 2006 р.

Янукович В.

Ющенко В.

Тимошенко Ю.

Мороз О.

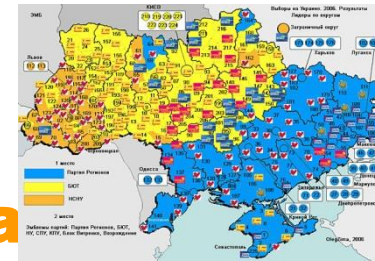

Симоненко П.

• **Партія регіонів 32.14%**

• **Блок Юлії Тимошенко 22.29%**

• **Блок Наша Україна 13.95%**

Соціалістична партія України 5.69%

Комуністична партія України 3.66%

В.А. Ющенко
Президент України

Розвиток демократії

Вересень 2006 р. – жовтень 2007 р.

В.Ф. Янукович – прем'єр-міністр
України

(ситуація **диспаритету**: президент – представник парламентської меншості (опозиції), прем'єр – міністр – парламентської більшості; в центрі та на місцях – представники конкуруючих політичних сил)

в опозиції

Блок Юлії Тимошенко (БЮТ),
Блок “Наша Україна”

Сичова В.В. Інститут політичної опозиції в системі державного управління: європейський вимір : [монографія] / В.В. Сичова. – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2010. – 220 с.

Результати парламентських виборів

	2006 р.	2007 р.
--	---------	---------

• Партія регіонів	32.14	34,37% (175)
--------------------------	--------------	---------------------

• БЮТ	22.29	30,31% (156)
--------------	--------------	---------------------

• Блок “Наша Україна – Народна Самооборона”	13.95	14,15% (72)
--	--------------	--------------------

СПУ	5.69	2,87% (0)
------------	-------------	------------------

КПУ	3.66	5,39% (27)
------------	-------------	-------------------

• Блок Литвина	2,99	3,96% (20)
-----------------------	-------------	-------------------

Парламентська коаліція (більшість) 2007 р. (44,46%)

- **БЮТ (Блок Ю.Тимошенко)**
- **НУНС (Блок Наша Україна – Народна самооборона)**
- **Ю.В. Тимошенко – прем'єр-міністр України обрана 18 грудня 2007 р. парламентською більшістю 226 голосів**

**Парламентська
опозиція:
Партія регіонів України**

Результати парламентських виборів 2012 за мажоритарно-пропорційною системою

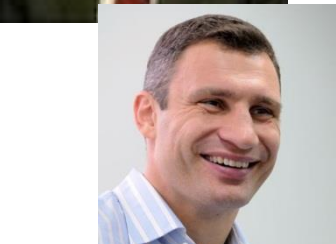
• **Партія Регіонів – 30% / 72**
+113= 185

• **ВО Батьківщина – 25,54% / 62**
+29 = 101

ОБ'ЄДНАНА ОПОЗИЦІЯ

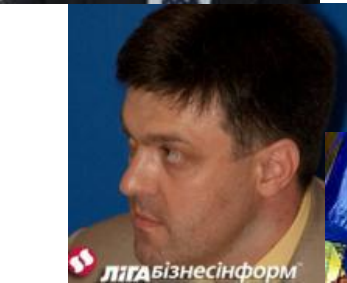
ВО БАТЬКІВЩИНА

• **Удар – 13, 96% / 34**
+6 = 40

• **КПУ – 13,18% / 32**
= 32

• **ВО Свобода – 10,18% / 25**
+13= 37

Парламентська коаліція (2012 - лютий 2014)

- **Партія Регіонів**
- **КПУ**

Парламентська коаліція (з лютого 2014 р.)

- **ВО Батьківщина**
- **Удар**
- **ВО Свобода**

Результати позачергових парламентських виборів 2014

№	партія	%	місць за пропорцій- ною системою	місць за одноман- датними округами	Загальна кількість місць
1	 Народний фронт	22.14	64	18	82
2	 БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ	21.81	63	69	132
3	 ОБ'ЄДНАННЯ САМОПОМІЧ	10.97	32	1	33
4	 ОПОЗИЦІЙНИЙ БЛОК 2014	9.43	27	2	29
5	 ЛЯЧКО РАДИКАЛЬНА ПАРТІЯ	7.44	22	0	22
6	 БАТЬКІВЩИНА ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ	5.68	17	2	19
7	ВО «Свобода»	4.71	-	6	6
8	Комуністична партія України	3.88	-	-	-

РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ

Підраховано 100% бюлетенів; мажоритарні округи 199

Партія	Голоси	Місця за списком	Місця по маж.	Разом
Слуга народу	43.16%	124	130	254
ОПЗЖ	13.05%	37	6	43
Батьківщина	8.18%	24	2	26
ЄС	8.1%	23	2	25
Голос	5.82%	17	3	20
Інші партії			10	10
Самовисуванці			46	46

(225 за списками партій, 199 по мажоритарці, 26 вакантні)

ПОПЕРЕДНЬО ВИЗНАЧЕНІ: 424

- **ПАРЛАМЕНТСЬКА КОАЛІЦІЯ** – об'єднання **парламентських фракцій** з метою досягнення загально значимих цілей.

- **КЛАСИФІКАЦІЯ ПАРТІЙНИХ КОАЛІЦІЙ:**

- **багатопартійна коаліція** – жодна з партій не спроможна домогтися компетентної більшості;

- **двопартійна коаліція** – є **дві сильні партії**, кожна з яких спроможна самостійно здійснювати владні повноваження;

- **модифікована двопартійна коаліція** - не одна з двох основних партій не збирає абсолютної більшості і вони змушені кооперуватися **з третіми партіями**;

- **двоблокова коаліція** – за владу борються два основних блоки, а **партії**, що стоять поза блоками не **грають суттєвої ролі**

- **коаліція домінування** – група партій, які протягом **тривалого часу** самостійно здійснюють владу;

- **коаліція кооперування** – **стійке, рівноправне співробітництво** політичних **партій**.

ФАКТИ

ЯК ФОРМУЄТЬСЯ КОАЛІЦІЯ?

Для формування

депутатів

226

30 днів на створення

Входять лише депутати фракцій, які об'єднались

Фракція – представники партії у парламенті

У парламенті IX скликання
5 фракцій:

- Слуга народу
- Опозиційна платформа - За життя
- Європейська солідарність
- Батьківщина
- Голос